

vooral de bloemstukken zijn hier als zuiver en eerlijk werk het meest te waardeeren.

Mooi weet de schilder b.v. het gloeiende rood van tulpen of papavers als kleurtrilling tegen donkere interieurtoonen te plaatsen. De darwin-tulpen op hun lange stelen, zijn met sierlijk zwiepend beweeg toch zeer zorgvuldig in het vlak gecomposeerd, waar ze meestal in een hoek — zwaar van kleur — schijnen vastgegroeid. Daarnaevens is een droog en hard clair-obscur soms hinderlijk en onbegrijpelijk.

Van de vele bij Smit geëxposeerde bloemstukken moge als zeer bijzonder genoemd worden: „Aronskelken en Seringen”. Het ongeveer vierkante doek heeft z'n accenten — zoowel compositioneel als coloristisch — in de in een verrukkelijk vervloeiend licht geschilderde Aronskelken en de daaromheen zeer vlak gehouden groep paarse seringens.

Dit alles is niet geforceerd tot eenige abstractie, maar levend, warm, suggestief.

Van de landschappen zijn allereerst twee stukken te vermelden. Het groote doek „Vijver Elswout” (uit de collectie Boendermaker) met fijne, vervloeiende kleuren en een meesterlijke concentratie van licht in het midden; dit alles te zaâm gebonden door er-om-heen gegroepede donkere boompartijen; en een ander stuk, met ongeveer hetzelfde onderwerp, n.l. „Elswout” (achterzijde), dat echter de klare conceptie van het vorige mist en groezelig en slordig is voorgedragen.

Dat Van Wijngaardt bovendien sterk visueel reageert op al deze natuur-indrukken bewijst zijn olieverf „Oude Den,” uit Naaldenveld, een werk dat vol is van mystiek en sombere storm-dreiging. Fijn aanvoeld is de dramatische — door de immer beukende windvlagen — verwrongen boomgroei.

Zoo was er dus op deze tentoonstelling veel te zien, dat buitengewone kwaliteiten bezat, tegenover veel dat arm en schraal was. Men zou dezen onvermoeid scheppenden kunstenaar toewenschen: meer concentratie en minder scheppingsdrang. Onder de hedendaagsche schilders is hij een te belangrijk talent om dit te misbruiken voor schilderijenfabrikatie.

Belangrijk lijkt hij mij bovendien als epigoon van een reeds afgesloten periode, maar juist daarom te belangrijker, omdat zijn werk alreeds de kiemende elementen bevat van het nieuwe idealisme, dat ook in de schilderkunst gaat komen; een idealisme n.l., dat van de reële dingen de oneindigheid zal verbeelden in nieuwe en schoone vormen van dieper geestelijke waarden.

In een zeer vodderig gedrukt catalogusje werden ons meteen een serie fragmenten van critische beschouwingen opgedischt, de een nog fraaier dan de ander. Kunstenaars, die zich zelf respecteeren, moesten — wel wetende wat zulke knipsels te beteekenen hebben — zich onthouden van dergelijke goedkoope reclame-middelen.

Haarlem, Mei '26.

A. VAN DER BOOM.